

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Keski-Suomen liitto pitää hyvinvointialuejaon eriyttämistä maakuntajaosta erittäin perusteltuna. Hyvinvointialuejaon irrottaminen suorista vaikutuksista maakuntajakoon selkiyttää hyvinvointialueiden järjestämisvastuun oikeudellista ja taloudellista perustaa.

Hyvinvointialueen mahdollisessa jakautumistilanteessa tehtävä taloudellinen selvitys tukee päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja taloudellista vastuullisuutta. Hyvinvointialueen muuttamista koskevan päätöksen sitominen vaaliaikatauluun antaa mahdollisuuden hallitulle siirtymälle.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Maakuntajakolain säätäminen omana lakina on erinomainen muutos.

Maakuntajakoon perustuvat hallinnon rakenteet, kuten aluekehittäminen, maakuntakaavoitus, EU:n rakennerahastojen hallinnointi ja valtionhallinnon palvelut, edellyttävät pitkäjänteistä ja vakaata aluejakoa. Maakuntajaon palauttaminen yleiseksi hallinnolliseksi jakoperusteeksi ilman automaattista kytkentää hyvinvointialueiden muutospäätöksiin vahvistaa johdonmukaista aluekehittämistä.

Keski-Suomen liitto pitää erittäin tärkeänä, että mahdolliset maakuntajaon muutokset tehdään toiminnallisin ja alueellisin perustein. Kun muutos edellyttää laajaa kuulemistä, vaikutusarviointia ja valtioneuvoston päätöksentekoa, voidaan samalla varmistaa alueellinen osallisuus ja huolellinen harkinta.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot esityksestä

Keski-Suomen liitto puoltaa esitettyjen lakiluonnosten etenemistä valmistelusta lainsäädäntöön, sillä ne:

- vahvistavat aluehallinnon ja -kehittämisen pitkäjänteisyyttä
- tuovat selkeyttä maakuntien ja hyvinvointialueiden väliseen suhteeseen
- edistävät perustuslain mukaisia yhteensopivia aluejakoja ja kielellisiä oikeuksia
- lisäävät päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja taloudellista vastuullisuutta muutostilanteissa
- on valmisteltu huolellisesti ja hyvin perustein.

Keski-Suomen maakuntajako ja hallinnollinen asema säilyvät lakimuutoksen jälkeen selkeänä ja vakiintuneena. Esitys varmistaa osaltaan Keski-Suomen maakunnan eheyttä sekä aluekehittämisen ja alueiden käytön jatkuvuutta.

Maakuntahallitus on hyväksynyt lausunnon kokouksessaan 5.8.2025.

Peräaho Pirjo
Keski-Suomen liitto